

سابقه بررسی در مورد قیمت ها و محاسبه شاخص های ذریبط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می گیرد، به شرح زیر است:

الف) شاخص بهای عمده فروشی کالاها و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد. در سال ۱۳۳۸، با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها مورد تجدید نظر قرار گرفت و با تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، مسئولیت تهیه شاخص های مزبور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۴۸، با پایه قراردادن سال مزبور، تجدید نظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها به عمل آورد. با افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۳ که تحولاتی را در اوضاع اقتصادی کشور پدید آورد، سال مزبور به عنوان سال پایه در نظر گرفته شد و بر همین اساس، محاسبه شاخص های مذکور، برای سومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت.

در سال ۱۳۶۱، با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، این سال به عنوان سال پایه انتخاب شد و تجدیدنظر در زمینه محاسبه شاخص های مذکور به عمل آمد.

در سال ۱۳۶۹، با پایان یافتن جنگ تحمیلی و تغییر شرایط اقتصادی، ضرورت تجدیدنظر در سال پایه احساس شد و این سال را بانک مرکزی به عنوان سال پایه انتخاب کرد.

بانک مرکزی در سال ۱۳۷۸، سال پایه را برای "شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران" از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۷۶ تغییر داد. همچنین این شاخص از سال ۱۳۸۵ براساس سال پایه ۱۳۸۳ محاسبه و ارائه شده است. لازم به ذکر است از سال ۱۳۸۱ محاسبه این شاخص در دفتر "شاخص قیمت های مرکز آمار ایران آغاز شد و از سال ۱۳۹۰ مقرر شد اطلاعات این شاخص در سالنامه آماری کشور براساس سال پایه ۱۳۸۱ ارائه شود. شایان ذکر است در سال ۱۳۹۱ اطلاعات این شاخص براساس سال پایه ۱۳۹۰ توسط دفتر شاخص قیمت مرکز آمار ایران محاسبه و در سالنامه آماری کشور قرار گرفت.

ب) شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، مرکز آمار ایران برای اولین بار، طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا در آورد و از آن زمان تا مهرماه ۱۳۵۷، نتایج حاصل از آمارگیری های مذکور را همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه، منتشر می کرد. پس از آن، نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ طرح آمارگیری فوق، به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص قیمت خرده فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی، براساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر می شد. همچنین در سال ۱۳۷۶، سال ۱۳۷۴ به عنوان سال پایه انتخاب و آمارهای

۲۲ - شاخص های قیمت _____ سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۴

مورد نظر برای سال های ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۸۳، به تفکیک استان ها و کل کشور تهیه و منتشر شده است. از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۱، سال ۱۳۸۱ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه بوده است. در حال حاضر براساس آخرین تجدیدنظر سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه قرار گرفته است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است :

شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی: معیار سنجش تغییرات قیمت تعداد معین و ثابتی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی نامیده می شود.

طبقه بندی در گروه های کالاها و خدمات: طبقه بندی کالاها و خدمات در شاخص های قیمت، براساس ماهیت آن ها و طبقه بندی های بین المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است، ولی مبنای کلی، طبقه بندی پیشنهادی سازمان ملل (COICOP)^۱ برای کالاها و خدمات مصرفی، SITC^۲ برای عمده فروشی) می باشد که بنا بر ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است.

در این طبقه بندی ها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می شود که هر یک از آن ها چندین زیرگروه دارد. گروه های بزرگ را گروه های اصلی و زیر گروه های آن ها را گروه های فرعی کالاها و خدمات می نامند. در ضمن، گروه های کالاها و خدمات برحسب نیاز براساس گروه های اختصاصی نیز طبقه بندی می شوند. **سال پایه:** سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص، نسبت به آن سنجیده می شود و عدد شاخص در آن سال برابر ۱۰۰ است.

ضریب اهمیت: سهم هر کالا یا خدمت را در مجموعه کالاها و خدمات مشمول شاخص، ضریب اهمیت می گویند. در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی، سهم هر کالا یا خدمت، نسبت هزینه پرداختی خانوار، برای آن کالا یا خدمت به کل هزینه خانوار می باشد. در شاخص قیمت عمده فروشی، سهم هر کالا، ارزش فروش عمده فروشی کالا به کل ارزش عمده فروشی کالاها می باشد.

نقاط شهری: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

نقاط روستایی: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

^۱ طبقه بندی مصرف فردی بر حسب هدف (Classification of Individual Consumption According Purpose: COICOP)

^۲ طبقه بندی استاندارد بین المللی تجارت (Standard International Trade Classification: SITC)

گزیده اطلاعات

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۴، با افزایشی به میزان ۸/۲ درصد نسبت به سال قبل به عدد ۲۰۰/۷ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسید. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در دو گروه اختصاصی "کالاها" و "خدمات" نسبت به سال گذشته به ترتیب ۶/۶ و ۱۰/۲ درصد افزایش یافته است. در این سال بیشترین درصد افزایش مربوط به گروه میوه و خشکبار با ۱۵/۸ درصد افزایش و کمترین درصد تغییر مربوط به گروه "سبزیجات" با ۰/۱- درصد، بوده است. در گروه "کالاهای غیرخوراکی و خدمات" کمترین درصد افزایش مربوط به گروه "ارتباطات" با ۳/۳ درصد بوده است.

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۹۴، نسبت به سال گذشته، ۶/۳ درصد افزایش یافته و به عدد ۲۱۸/۵ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسیده است. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در دو گروه اختصاصی "کالاها" و "خدمات" نسبت به سال گذشته به ترتیب ۴/۳ و ۱۲/۶ درصد افزایش یافته است. در این سال بیشترین درصد افزایش مربوط به گروه کالاها و خدمات متفرقه با ۱۴/۷ درصد افزایش و کمترین درصد تغییر مربوط به گروه "میوه ها و خشکبار" با ۴/۰- درصد، بوده است. در گروه "کالاهای غیرخوراکی و خدمات" کمترین درصد افزایش مربوط به گروه "نگهداری و تعمیر واحد مسکونی" با ۰/۸ درصد بوده است.

۲۲ - شاخص های قیمت _____ سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۴

۱-۲۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	درصد تغییر سال ۹۴ نسبت به سال ۹۳
شاخص کل.....	۱۰۰	۱۲۴/۳	۱۶۱/۸	۱۸۵/۵	۲۰۰/۷	۸/۲
خوراکیها، آشامیدنیها ودخانیات.....	۱۰۰	۱۳۸/۱	۱۹۲/۶	۲۰۹/۲	۲۲۲/۹	۶/۶
خوراکی ها و آشامیدنی ها.....	۱۰۰	۱۳۷/۵	۱۹۱/۱	۲۰۷/۷	۲۲۱/۶	۶/۷
خوراکی ها.....	۱۰۰	۱۳۷/۳	۱۹۰/۲	۲۰۶/۳	۲۲۰/۱	۶/۷
غلات و نان.....	۱۰۰	۱۳۲/۸	۱۷۰/۹	۱۸۵/۹	۲۰۲/۵	۸/۹
گوشت قرمز وسفید وفرآورده های آنها	۱۰۰	۱۴۳/۲	۱۹۰/۳	۲۰۵/۴	۲۱۲	۳/۲
گوشت قرمز وماکیان.....	۱۰۰	۱۴۲/۵	۱۸۴/۴	۱۹۵/۶	۱۹۷/۹	۱/۲
ماهیاها و صدف داران.....	۱۰۰	۱۴۷/۸	۲۳۰/۹	۲۷۱/۸	۳۰۷/۷	۱۳/۲
شیر، پنیر و تخم مرغ.....	۱۰۰	۱۳۸/۸	۱۸۱/۶	۲۰۱/۷	۲۱۷/۱	۷/۶
روغن ها و چربیها.....	۱۰۰	۱۳۶/۲	۲۰۵/۱	۲۲۷	۲۳۵/۵	۳/۷
میوه و خشکبار.....	۱۰۰	۱۴۱/۹	۲۱۵/۳	۲۳۰/۳	۲۶۶/۷	۱۵/۸
سبزیجات (سبزی ها و حبوبات).....	۱۰۰	۱۳۶/۵	۲۲۷/۲	۲۳۵/۳	۲۳۵/۱	-۰/۱
قند و شکر و شیرینی ها(شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی).....	۱۰۰	۱۲۷/۷	۱۶۷/۸	۱۹۵/۳	۲۰۹/۳	۷/۲
محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....	۱۰۰	۱۲۳	۱۶۷/۴	۱۹۴/۴	۲۰۵/۲	۵/۶
چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه(نوشابه های غیر الکلی).....	۱۰۰	۱۴۳/۳	۲۱۶	۲۴۴/۲	۲۵۹/۷	۶/۳
دخانیات.....	۱۰۰	۱۶۶/۳	۲۶۳/۳	۲۷۸/۶	۲۸۶/۹	۳
کالا های غیر خوراکی و خدمات.....	۱۰۰	۱۱۹/۹	۱۵۱/۷	۱۷۷/۸	۱۹۳/۵	۸/۸
پوشاک و کفش.....	۱۰۰	۱۳۴/۴	۱۸۵/۵	۲۰۹/۴	۲۲۲/۱	۶/۱

سالنامه آماری استان کرمان _ ۱۳۹۴ _____ ۲۲ - شاخص های قیمت

۱-۲۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله) (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	درصد تغییر سال نسبت به سال ۹۳
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها.....	۱۰۰	۱۱۲/۹	۱۳۴/۲	۱۵۶/۱	۱۷۱/۹	۱۰/۱
مسکن.....	۱۰۰	۱۱۰/۴	۱۳۱/۵	۱۵۱/۱	۱۶۵/۲	۹/۳
اجاره.....	۱۰۰	۱۰۹/۷	۱۳۰/۳	۱۴۹/۵	۱۶۳/۲	۹/۲
خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی (خدمت)	۱۰۰	۱۳۶	۱۷۵/۷	۲۱۱	۲۳۷/۹	۱۲/۷
آب، برق و سوخت.....	۱۰۰	۱۳۰/۶	۱۷۵/۷	۱۹۱/۵	۲۱۹/۵	۱۴/۶
مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۱۰۰	۱۳۱/۴	۱۸۱/۱	۱۹۹/۱	۲۰۸/۴	۴/۷
بهداشت و درمان.....	۱۰۰	۱۲۰	۱۶۸/۲	۲۰۹/۲	۲۳۵/۴	۱۲/۵
حمل و نقل.....	۱۰۰	۱۲۳/۲	۱۶۸/۸	۲۰۷/۸	۲۲۲/۱	۶/۹
ارتباطات.....	۱۰۰	۱۰۷/۶	۱۱۵/۹	۱۲۳/۶	۱۲۷/۶	۳/۳
تفریح و فرهنگ.....	۱۰۰	۱۱۶/۳	۱۳۸/۴	۱۶۱/۴	۱۷۱/۴	۶/۲
آموزش.....	۱۰۰	۱۱۴/۸	۱۳۱/۱	۱۵۱/۸	۱۷۳/۴	۱۴/۲
هتل و رستوران.....	۱۰۰	۱۳۹/۱	۱۹۴/۴	۲۲۸/۶	۲۵۳/۵	۱۰/۹
کالا و خدمات متفرقه.....	۱۰۰	۱۵۰/۱	۱۷۹/۹	۱۹۵/۴	۲۰۴/۴	۴/۶
شاخص کل × (بدون اجاره).....	۱۰۰	۱۲۹/۷	۱۷۳/۲	۱۹۸/۷	۲۱۴/۴	۷/۹
کالاها.....	۱۰۰	۱۳۴	۱۸۳/۲	۲۰۶/۱	۲۱۹/۸	۶/۶
خدمات.....	۱۰۰	۱۱۴/۲	۱۳۹/۲	۱۶۴	۱۸۰/۷	۱۰/۲

مأخذ _ مرکز آمار ایران

۲۲ - شاخص های قیمت - سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۴

۲-۲۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	درصد تغییر نسبت به سال ۹۳
شاخص کل.....	۱۰۰	۱۳۵	۱۸۰/۷	۲۰۵/۴	۲۱۸/۵	۶/۳
خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات	۱۰۰	۱۵۲/۵	۲۰۹/۲	۲۲۳	۲۲۹/۵	۲/۹
خوراکی ها و آشامیدنیها.....	۱۰۰	۱۵۲	۲۰۵/۸	۲۱۹	۲۲۵/۳	۲/۹
خوراکیها.....	۱۰۰	۱۵۰/۹	۲۰۰/۷	۲۱۲/۶	۲۱۸/۹	۲/۹
نان و غلات	۱۰۰	۱۴۷/۲	۱۹۲/۲	۲۰۷/۵	۲۳۰/۳	۱۱
گوشت قرمز و سفید و فرآورده های آنها	۱۰۰	۱۶۳/۵	۱۹۵/۸	۲۰۵/۹	۱۹۸/۶	-۳/۶
گوشت قرمز و ماکیان.....	۱۰۰	۱۶۴/۱	۱۹۳/۴	۲۰۲/۷	۱۹۳/۵	-۴/۵
ماهی ها و صدف داران.....	۱۰۰	۱۵۲/۴	۲۴۱/۸	۲۶۷/۱	۲۹۵	۱۰/۵
شیر، پنیر و تخم مرغ	۱۰۰	۱۴۴/۲	۱۹۸/۸	۲۲۵/۴	۲۳۳/۶	۳/۶
روغن ها و چربی ها.....	۱۰۰	۱۵۲/۴	۲۱۹/۲	۲۲۸/۵	۲۴۱/۸	۵/۸
میوه ها و خشکبار.....	۱۰۰	۱۴۶/۹	۲۴۲/۱	۲۵۳/۹	۲۴۳/۷	-۴/۰
سبزی ها و حبوبات	۱۰۰	۱۴۰/۹	۲۱۸/۳	۲۱۸/۷	۲۱۶/۳	-۱/۱
شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی(قندوشکر و شیرینیها).....	۱۰۰	۱۳۷/۱	۱۷۳/۹	۱۸۸/۳	۲۰۵	۸/۹
محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....	۱۰۰	۱۳۶/۲	۱۹۸/۹	۲۰۲/۶	۲۰۶/۹	۲/۱
چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه های غیرالکلی).....	۱۰۰	۱۷۶/۱	۳۱۳/۵	۳۵۴/۱	۳۶۲/۸	۲/۵
دخانیات	۱۰۰	۱۷۷/۵	۴۰۷/۵	۴۵۷	۴۶۹/۶	۲/۷
کالاها و غیر خوراکی ها و خدمات	۱۰۰	۱۲۴	۱۶۲/۶	۱۹۴/۳	۲۱۱/۵	۸/۸
پوشاک و کفش.....	۱۰۰	۱۳۴/۹	۱۹۶/۳	۲۲۵/۷	۲۳۹/۷	۶/۲

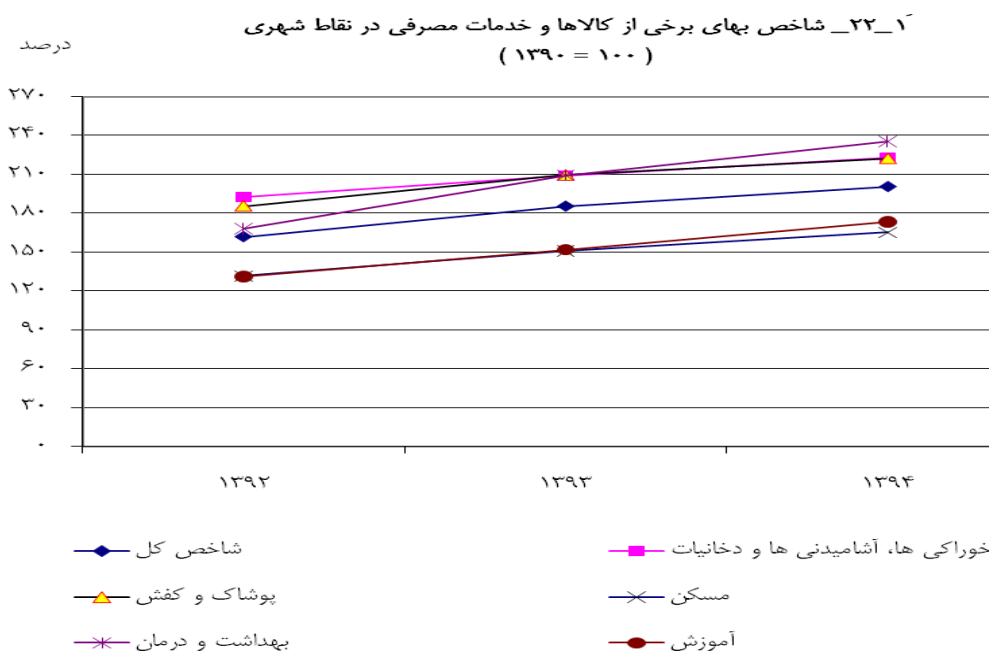

سالنامه آماری استان کرمان _ ۱۳۹۴ _____ ۲۲ - شاخص های قیمت

۲-۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله)
(۱۳۹۰=۱۰۰)

درصد تغییر سال نسبت ۹۴ به سال ۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	گروه های کالاها و خدمات
۸/۴	۱۷۱/۸	۱۵۸/۵	۱۳۲/۳	۱۱۷/۱	۱۰۰	مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت ها
۸/۸	۱۶۷	۱۵۳/۵	۱۳۴/۱	۱۱۰/۷	۱۰۰ مسکن
۹/۲	۱۶۳/۲	۱۴۹/۵	۱۳۰/۳	۱۰۹/۷	۱۰۰ اجاره
۰/۸	۳۰۸/۲	۳۰۵/۶	۲۷۲/۴	۱۴۷/۷	۱۰۰ نگهداری و تعمیر واحد مسکونی
۷/۸	۱۸۰	۱۶۷	۱۲۹/۳	۱۲۸/۲	۱۰۰ آب، برق و سوخت
۷/۵	۲۳۱	۲۱۴/۹	۱۹۱/۵	۱۳۱۰/۷	۱۰۰ مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها
۱۴/۴	۲۴۶	۲۱۴/۹	۱۶۵/۱	۱۲۰	۱۰۰ بهداشت و درمان
۷/۸	۲۲۲/۸	۲۰۶/۶	۱۶۵/۱	۱۲۰/۷	۱۰۰ حمل و نقل
۲/۶	۱۳۶/۷	۱۳۳/۳	۱۱۰/۸	۱۰۶/۵	۱۰۰ ارتباطات
۱۰/۳	۲۲۳	۲۰۲/۱	۱۷۰/۸	۱۲۳/۲	۱۰۰ تفریح و فرهنگ
۱۲/۵	۱۷۰/۳	۱۵۱/۳	۱۳۰	۱۱۴/۸	۱۰۰ آموزش
۱۰	۲۵۸/۴	۲۳۴/۸	۲۰۳/۸	۱۴۵	۱۰۰ هتل و رستوران
۱۴/۷	۲۴۵/۱	۲۱۳/۷	۱۹۲/۹	۱۵۴/۳	۱۰۰ کالاها و خدمات متفرقه
۶/۱	۲۲۴/۵	۲۱۱/۶	۱۸۶/۲	۱۳۷/۸	۱۰۰ شاخص کل × (بدون اجاره)
۴/۳	۲۲۲/۳	۲۱۳/۱	۱۹۰/۳	۱۴۰/۵	۱۰۰ کالاها
۱۲/۶	۲۰۸/۱	۱۸۴/۸	۱۵۴/۷	۱۲۰/۴	۱۰۰ خدمات

مأخذ _ مرکز آمار ایران

مینا جدول ۱ - ۲۲

مینا جدول ۲ - ۲۲